

مروری بر اوضاع اقتصادی برزیل

سبب گردیده است که زندگی بخش وسیعی از روستائیان کشور با مشکلات عظیمی مواجه شود. در مورد تحولات اقتصادی برزیل طی چند دهه اخیر کافی است اشاره شود که از يك مرحله رشد سریع و احتیاط آمیز و نامستمر که مربوط به سالهای ۶۴-۱۹۵۳ است شروع گردید و طی همین دوره درآمد ناخالص ملی بشدت افزایش یافت و همزمان افزایش قیمتها را در سطح قابل توجهی با خود به همراه آورد. در هر حال پیشرفت واقعی در برزیل از سال ۱۹۶۵ شروع شد. نرخ رشد اقتصادی برزیل در تولید ناخالص داخلی GDP طی ۳۰ سال گذشته اکثراً با نوساناتی همراه بوده است. در اوائل دهه ۱۹۶۰ بخصوص سال ۱۹۶۳ نرخ رشد GDP به ۱/۶ درصد کاهش یافت اما طی سالهای ۷۳-۱۹۶۸ این نرخ بطور متوسط، سالانه به ۱۰ درصد رسید، که ایندوره به دوران معجزه اقتصادی برزیل معروف است. طی سالهای ۸۰-۱۹۷۴ نرخ مزبور کاهش یافت و بطور متوسط سالانه به ۵ درصد رسید، در حال حاضر مقامات این کشور در نظر دارند که از سال ۱۹۸۶ به نرخ رشد سالانه ۶ درصد دست یابند.

حکومت فیگردو، در سومین برنامه توسعه ملی (۸۵-۱۹۸۰) به جانشین نمودن نفت و سایر واردات به افزایش کارائی بخش کشاورزی و متنوع نمودن صادرات و تقویت صنایع عمده داخلی تقدم بخشید. برنامه توسعه ملی برای سالهای ۸۹-۱۹۸۶ نیز تعیین گردید و جهت بحث و انجام تغییرات نهائی به کنگره آنکشور ارسال شده است.

در طی سالهای اخیر سیاستهای اقتصادی این کشور همواره با مشکلات زیادی از جمله تورم، افزایش جمعیت و مشکلات پولی مواجه بوده است. جداول شماره ۱ و ۲ بترتیب میزان افزایش قیمت کالاهای مصرفی و عمده فروشی را در برزیل نشان میدهد. احتیاج شدید این کشور به نفت وارداتی^(۱) به اقتصاد داخلی فشار زیادی وارد می آورد. از سال ۱۹۸۰ به بعد، تأکید دولت بیشتر بر روی تثبیت وضعیت اقتصادی بوده است تا رشد سریع اقتصادی. بدین منظور عمده ترین اهداف، کنترل قیمتها و کاهش هزینه برای کنترل تورم میباشد.

طی پنجاه ساله اخیر برزیل از نقطه نظر سیاسی با رژیمهای دیکتاتوری به حیات سیاسی اقتصادی خود ادامه داده است. بجز دوره های بسیار کوتاه و محدودی که تلاش در راه رعایت قانون اساسی بعمل آمد، از سالهای ۴۵-۱۹۳۰ و ۵۴-۱۹۴۵ همواره حکومتهای دیکتاتوری و در اواخر سالهای ۱۹۶۰ حکومت نظامیان بر کشور سلطه داشته است. تا اینکه در سال ۱۹۸۵ با انتخاب رئیس جمهوری جدید به حکومت نظامیان پایان داده شد.

اوضاع اقتصادی

برزیل همواره علیرغم ثروت طبیعی درگذشته از سطح درآمد بسیار نازلی برخوردار بوده است، و طی دوره های پیشین بصورت کشوری نامتعادل و پراز تناقضات اجتماعی و اقتصادی معرفی گردیده است، تضاد فاحش بین مناطق مختلف کشور، اختلاف ثروت بین معدودی از زمینداران و کارفرمایان صنعتی در برابر وضعیت نابسامان قشرهای وسیع شهری و روستائی همواره وجود داشته است، و نیز فراوانی منابع معدنی و مواد خام از طرفی و عدم توانائی مجریان دستگاههای صنعتی از طرف دیگر و اختلاف فاحش بین کشاورزی صنعتی مجهز به وسائل مدرن و خرده مالکیت زمین

جدول شماره ۱- افزایش قیمت کالاهای مصرفی (تورم) در برزیل
واحد: درصد

شرح	سال	۱۹۷۹	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵
افزایش قیمت‌های مصرفی		۵۲/۷	۸۲/۷	۱۰۵/۶	۹۸/۰	۱۴۲/۰	۱۹۶/۷	۲۲۷/۰

جدول شماره ۲- افزایش قیمت‌های عمده فروشی در برزیل
واحد: درصد

شرح	سال	۱۹۷۸	۱۹۷۹	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴
افزایش قیمت‌های عمده فروشی		۳۷/۶	۵۵/۹	۱۰۶/۵	۱۰۸/۲	۹۲/۰	۱۶۸/۳	۲۳۶/۲

سیاست پولی برزیل توسط شورای ملی پول که از نمایندگان دولت و دست اندرکاران امور مالی و تجاری آنکشور تشکیل شده است تعیین و توسط دو مؤسسه برزیلی یعنی بانک مرکزی آنکشور و بانک برزیل اجرا می‌گردد.

برزیل دارای سه بودجه مجزا می‌باشد: بودجه پولی - بودجه مؤسسات دولتی و بودجه مالی. وضع مالی دولت در جدول شماره ۳ نشان داده شده است.

وضعیت بدهیها و سرمایه گذاریها:

برزیل جزو بدهکارترین کشورهای جهان به شمار می‌رود. بدهیهای خارجی برزیل در دهه های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ بسرعت افزایش یافت. بدهیهای خارجی این کشور در سالهای ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ بترتیب ۸۱/۳ میلیارد دلار و ۹۲/۴ میلیارد دلار بوده است. جدول شماره (۴) بدهیهای خارجی برزیل را نشان می‌دهد.

دولت برزیل در اوایل سال ۸۶، جهت کاهش تورم، سیاستهایی از جمله تثبیت قیمت کلیه کالاها را اعلام نمود. همچنین اعلام داشت که واحد پولی تازه ای بنام کروزادو^(۲) را برای جایگزینی کروزیرو^(۳) تعیین کرده است.^(۴) دولت همچنین وعده داده است که تعدیلهای قابل تغییری در حقوق و دستمزد که فقط با افزایش قیمت‌ها به میزان ۲۰ درصد قابل پرداخت باشد بموقع اجرا گذارد. اصلاحات دولت برزیل با استقبال صندوق بین المللی پول و بانکهای غربی روبرو شد.

عرضه پول در نیمه اول دهه ۱۹۸۰ با سرعت زیادی در برزیل افزایش یافت که علت آن، موارد ذیل میباشد: انتشار پول توسط دولت جهت تأمین نیازهای داخلی، ارائه وام توسط بانک برزیل به بخش روستا و صادرات و نیز فروش مقدار زیاد ارز خارجی که از صادرات سالهای ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ حاصل شده است.

جدول شماره ۳- بودجه دولت

واحد: میلیون دلار

شرح	سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴
درآمد		۲۳۱۳۰	۲۳۲۱۰	۲۵۷۳۰	۱۹۶۵۰	۱۸۲۸۰
مخارج		۲۳۰۹۰	۲۳۱۰۰	۲۵۶۹۰	۱۹۶۲۰	۱۸۲۳۰
مازاد بودجه		۴۰	۱۱۰	۴۰	۳۰	۵۰

بدهیهای داخلی دولت برزیل در سال ۱۹۸۱، ۱۲ درصد GDP آنکشور بود که در سال ۱۹۸۴ این مقدار به ۲۲/۰ درصد افزایش یافت. جدول شماره ۵- میزان بدهیهای دولت و درصد سهم آن از GDP آنکشور را نشان میدهد.

ترکیب بدهیهای برزیل از زمان آغاز بحران ۱۹۸۲ تغییر نمود و در اینمورد سهم بانکهای خارجی و داخلی خصوصی کاهش و برعکس سهم مؤسسات چند جانبه و دولت افزایش یافته است. در دسامبر ۱۹۸۳ بخش دولتی ۱/۷۴ درصد بدهیهای بلند مدت و میان مدت را در اختیار داشت در صورتیکه در اواسط سال ۱۹۸۴ این مقدار به ۱/۷۷ درصد افزایش یافت.

پرداخت اصل و فرع بدهیها، مشکل اصلی برزیل است و ۷۴ درصد از بدهیهای دولتی آنکشور دارای نرخهای شناور می باشد، نظر باینکه برزیل در سال ۱۹۸۲ با عدم امکان پرداخت صورتحساب اصل و فرع بدهیهای خود مواجه گردید، در اواخر سال ۱۹۸۲ مجبور به انجام مذاکراتی با صندوق بین المللی پول IMF شد که در ژانویه ۱۹۸۳ منجر به امضاء موافقتنامه گردید. متعاقباً صندوق بین المللی پول با اعطاء ۴/۵ میلیارد دلار در طی سه سال و اعتبار دهندگان بانک تجارت برزیل با میزان ۵ میلیارد دلار و سرانجام در مارس ۱۹۸۴ با اعطاء ۵/۶ میلیارد دلار پول جدید موافقت

نمودند، عدم موفقیت برزیل در حصول به اهداف توافق شده با IMF بمعنی ارائه یکسری موافقتنامه های جدید از سال ۱۹۸۳ بود، البته وقفه های متناوبی نیز در پرداخت وجوه مذکور از طرف صندوق بین المللی پول وجود داشته است که آخرین وقفه نیز در سال ۱۹۸۵ زمانیکه مسلم شد برزیل به اهداف پولی و مالی خود دست نیافته بوجود آمد. دولت جدید از ماه مه ۱۹۸۵ با صندوق بین المللی پول در مورد هشتمین موافقتنامه، ملاقات و مذاکره داشت، اما بعداً تصمیم گرفت که از صندوق تقاضای کمکی معادل ۱/۸ میلیارد دلار نماید. دولت جدید در ابتدا، جهت تأمین شرایط صندوق بین المللی پول و بانکهای تجاری بین المللی سیاستهای مالی و پولی (قراردادی) را پذیرفت. لکن شرایط صندوق بین المللی پول در اعطاء وام حمایتی برای برنامه جدید توسعه ملی آنکشور مناسب نمی باشد. مسائل مالی برزیل بخصوص مشکلات در رابطه با بازپرداخت بدهیها، آن کشور را به کاهش نرخهای بهره، افزایش درآمد و تا حدودی واگذاری شرکتهای بخش دولتی به بخش خصوصی ترغیب نمود، همزمان کوششهایی نیز جهت یکنواخت نمودن سطح دستمزدها انجام گردید. یکی از علل عمده بی ثباتی مالی برزیل، میزان مخارج دولتی و مشکلات تأمین مالی این مخارج از منابع غیرتورم زا می باشد.

جدول شماره (۴) - بدهیهای خارجی برزیل
واحد: میلیون دلار

سال	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	شرح
	۶۱۴۱۱	۷۰۱۹۸	۸۱۳۱۹	۸۸۲۶۱	جمع شامل بدهیهای پرداخت نشده (ثبت شده)
	—	۵۴۴	۲۶۴۸	۳۶۲۳	صندوق بین المللی پول
	۵۲۹	۵۱۹	۵۰۷	۴۴۲	وامهای طرح کمک آمریکا
	۱۲۸۸۱	۱۳۵۲۰	۱۶۲۴۲	۱۷۵۷۲	تامین مالی واردات
	۴۴۹۸۴	۵۲۹۱۶	۵۹۶۳۳	۶۴۴۸۹	وامهای مالی
	۴۱۷۸۹	۴۶۸۵۸	۶۰۲۹۲	۶۸۰۸۰	جمع بدهی دولت
	۹۱۶۱	۱۱۳۵۳	۹۵۵۵	۴۹۲۶	نرخ بهره
	۷۲	۹۷	۹۱	۷۱	نسبت اصل و فرع بدهیها*
	۳/۴	۳/۲	۲/۵	۱/۹	سهم وامهای اعطائی از بدهیهای پرداخت شده دولت
	۶۷/۳	۶۹/۶	۷۶/۵	۷۴/۰	نرخ بهره متغیر وامها که سهمی از بدهی پرداخت شده دولت میباشد

* Debt Service Ratio

جدول شماره ۵ - بدهیهای دولت فدرال

سال	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	شرح
	۳۰۸۸	۷۸۶۳	۲۵۴۳۷	۹۰۲۷۷	بدهیهای دولت
	(واحد: میلیارد کروزیرو)				میزان کل
	۱۲/۰	۱۵/۵	۲۱/۰	۲۲/۰	درصد سهم آن از GDP

در دهه ۱۹۵۰ سرمایه‌گذاری مستقیم خصوصی خارجی در اقتصاد برزیل وارد مرحله جدیدی شد (مخصوصاً با تأسیس صنعت موتورسازی). برزیل از سال ۱۹۵۶ طبق قانونی که به تصویب رساند راه را برای سرمایه‌گذاریهای خارجی در این کشور باز نمود. با استثناء اوائل دهه ۱۹۶۰ سرمایه‌گذاریهای خارجی در آن کشور مورد تشویق قرار گرفته است. سرمایه‌گذاری خارجی در دهه ۱۹۷۰ علیرغم کسادی بین‌المللی در سطح بالا باقی ماند.

امریکا بزرگترین کشور سرمایه‌گذار (با سهم ۳۲ درصد) در برزیل می‌باشد و پس از آن بترتیب آلمان فدرال، (با ۱۳ درصد) ژاپن (با ۹/۱ درصد)، سوئیس (با ۹/۰ درصد) و انگلستان (با ۵/۰ درصد) قرار دارند. اخیراً سهم امریکا کاهش داشته، در صورتیکه سهم ایتالیا، هلند و آلمان فدرال افزایش یافته است. جدول شماره ۶ میزان سرمایه‌گذاری خارجی در برزیل را نشان میدهد.

جدول شماره ۶- سرمایه‌گذاریهای خارجی*

واحد: میلیون دلار

سال	۱۹۷۹	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳
شرح	۱۵۹۶۳	۱۷۴۸۰	۱۹۲۴۷	۲۱۱۷۶	۲۱۹۵۱

* - آمارهای مربوط به سالهای فوق تا پایان هر سال میباشد. بجز سال ۱۹۸۳ که آمارهای سال مذکور تا ۳۰ سپتامبر ۱۹۸۳ محاسبه شده است.

طرز برخورد دولت جدید با مسئله سرمایه‌گذاریهای خارجی کاملاً روشن نمی‌باشد و محتمل است که در آینده دولت جدید تغییراتی در سیاستهای خود در رابطه با سرمایه‌گذاریهای خارجی پس از قطعی شدن برنامه توسعه ملی اتخاذ نماید. انتقال منافع و سود سهام، در چارچوب قانون سرمایه‌های خارجی مورخ ۱۹۶۲ و اصلاحیه‌های مورخ ۱۹۶۴ آن انجام میشود. انتقال سود، پرداخت حق الامتیاز^(۵) سود سهام و برگشت سرمایه به کشور بستگی به اجازه بانک

مرکزی دارد و مالیات بر سود انتقالی بخارج از کشور ۲۵ درصد میباشد، زمانی که مبلغ انتقال سود از ۱۲ درصد سرمایه ثبت شده و سرمایه‌گذاریهای مجدد طی سه سال تجاوز نماید از مازاد آن با نرخ اضافی ۶۰-۴۰ درصد مالیات گرفته میشود. طی چهار سال گذشته تغییرات عمده‌ای در نراز پرداختهای برزیل مشاهده شده که علت آن تا حد زیادی ناشی از بحران بدهیهای آن کشور می‌باشد. جدول شماره (۷) نراز پرداختهای برزیل را نشان میدهد.

برزیل علیرغم بدهیهایش، از نظر صنعت و کشاورزی دارای موقعیت مناسبی میباشد.
صنعت:

صنایع برزیل بعد از جنگ جهانی دوم باروند مناسبی روبه پیشرفت نهاد بطوریکه ۵۰ درصد صادرات این کشور را تولیدات صنعتی تشکیل میدهد. یکی از صنایع مهم برزیل، صنایع فولاد است. کارخانجات و ماشین آلات ذوب آهن برزیل در سالهای جنگ جهانی دوم از طرف آمریکا به آن کشور تحویل داده شد. برزیل طی سالهای اخیر، هشتمین کشور تولیدکننده فولاد در جهان (با ظرفیت حدود ۲۰ میلیون تن در سال) بوده است.

فولاد بخش عمده‌ای از صادرات برزیل را بخود اختصاص داده است. گسترش فرآورده‌های صنایع فولاد در برزیل سبب شده است که این کشور حتی به بازارهای شوروی نیز راه یابد. برنامه‌های سرمایه‌گذاری در این صنعت در سالهای میانی دهه ۱۹۷۰ آغاز گردید. از بازارهای مورد توجه برزیل، چین و خاورمیانه را میتوان نام برد. کارخانه فولادسازی دولتی ترکیه، قراردادی در زمینه خرید ۱۲۰ هزار تن فولاد ورق با برزیل امضاء کرده است. پاکستان و ایران^(۶) نیز از خریداران فولاد برزیل بوده‌اند. یکی دیگر از بازارهای مورد علاقه برزیل برای صادرات فولاد، کشورهای آمریکای لاتین میباشد، بطوریکه شرکت دولتی صنایع فولاد برزیل (سیدربراس) قرار است يك کارخانه تولید فولاد به ارزش ۷۰ میلیون دلار در بولیوی ایجاد نماید. همچنین برزیل قراردادهائی نیز برای همکاری فنی در زمینه فولادسازی با آرژانتین و مکزیک و ونزوئلا منعقد نموده است.

شرح	سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴
۱- حساب جاری صادرات واردات		۲۰۱۳۲ -۲۲۹۵۵	۲۳۲۷۶ -۲۲۰۹۱	۲۰۱۷۳ -۱۹۳۹۵	۲۱۸۹۸ -۱۵۴۴۹	۲۷۰۰۲ -۱۲۹۱۶
موازنه بازرگانی		-۲۸۲۳	۱۱۸۵	۷۷۸	۶۴۶۹	۱۳۰۸۶
صادات خدمات و سایر درآمدها واردات خدمات و سایر پرداختها		۳۱۴۳ -۱۳۲۹۵	۳۶۴۷ -۱۶۷۸۲	۳۲۹۶ -۲۰۳۷۸	۲۴۴۳ -۱۵۸۵۷	۳۲۰۳ -۱۶۴۱۸
موازنه کالاها و خدمات		-۱۲۹۷۵	-۱۱۹۵۰	-۱۶۳۰۴	۶۹۴۵	-۱۲۹
انتقالات یکطرفه بخش خصوصی انتقالات یکطرفه بخش دولتی		۱۲۷ ۴۲	۱۸۹ ۱۰	-۱۰ ۲	۱۰۶ ۲	۱۶۱ ۱۰
موازنه حساب انتقالات یکطرفه		۱۶۹	۱۹۹	-۸	۱۰۸	۱۷۱
۲- حساب سرمایه سرمایه گذاری مستقیم سرمایه گذاری روی اوراق بهادار سایر سرمایه گذاریهای بلندمدت سایر سرمایه گذاریهای کوتاه مدت		۱۵۴۴ ۳۵۴ ۹۳۴۸ ۱۰۶۳	۲۳۱۳ -۲ ۹۳۴۸ ۱۰۶۳	۲۵۳۴ -۱ ۵۴۷۸ -۴۹۹	۱۳۷۳ -۲۸۶ -۹۶۳ -۱۱۵۷	۱۵۵۶ -۲۷۲ ۴۴۶ -۳۱۹۵
موازنه حساب سرمایه		۱۲۳۰۹	۱۲۷۲۲	۷۵۱۲	-۱۰۳۳	۱۴۶۵
۳- حساب تخصیص متقابل ذخایر طلا حق برداشت مخصوص ارزشیابی متقابل پول تعهدات ناشی از ذخایر خارجی موازنه حساب تخصیص متقابل ذخایر حساب تغییرات در ذخایر اشتباهات و از قلم افتادگیها		۱۰۴ ۹۱ -۴۶ ۲۳۷ ۳۸۶ ۳۳۲۱ -۳۴۱	۱۳۰ ۸۶ -۸۷ ۶۹ ۱۹۸ -۷۵۰ -۴۱۸	۳۴۷ - -۶۷۴ ۱۶۳۴ ۲۶۷۵ ۴۱۶۰ -۳۷۵	۵۵۷ - ۱۱۸ -۱۳۰۵ -۶۳۰ ۱۲۱۵ -۵۸۵	۳۳۶ - ۳۸۵ ۴۹۱ ۱۲۱۲ -۶۰۸۹ ۳۹۸

خطر عمده ای که استراتژی درازمدت صادرات فولاد برزیل را تهدید میکند، دشواری تهیه منابع مالی جهت انجام سرمایه گذاریها میباشد.

از صنایع دیگر برزیل موتورسازی - کشتی سازی - صنایع نظامی - تجهیزات حمل و نقل - وسایل نقلیه - ماشین آلات مکانیکی و الکترونیکی - صنایع شیمیائی - صنایع چوب و چرم میباشد که مقداری از تولیدات آن بخارج صادر میشود.

سه چهارم سرمایه گذاریهای خارجی در برزیل در دهه گذشته در بخش صنایع بوده است. سرمایه گذاریهای خارجی در صنایع برزیل اکثراً توسط آمریکا، آلمان فدرال، سوئیس و ژاپن صورت گرفته است. جدول شماره ۹ - سرمایه گذاریهای خارجی در بخش صنایع برزیل و سهم آن در کل سرمایه گذاریهای خارجی در آن کشور را نشان میدهد.

جدول شماره ۸ - میزان تولید فولاد برزیل واحد: هزار تن

سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	شرح
تولید فولاد	۱۵۳۳۷/۳	۱۳۲۲۶/۱	۱۲۹۹۵/۳	۱۴۶۷۱/۴	۱۸۳۸۵/۷	

جدول شماره ۹ - میزان تولید اتومبیل برزیل واحد: هزار دستگاه

سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	شرح
تولید	۱۱۵۶/۲	۷۸۰/۸	۸۵۹/۳	۸۹۶/۵	۸۶۴/۷	

جدول شماره ۱۰

واحد مقدار: میلیون دلار واحد سهم: درصد

سال	۱۹۷۹	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	شرح
مقدار	۱۲۰۶۴	۱۳۰۰۶	۱۴۲۵۴	۱۶۱۱۶	۱۶۰۸۵	
سهم صنایع نسبت به کل سرمایه گذاریهای خارجی	۷۵/۵	۷۴/۳	۷۴/۰	۷۶/۱	۷۳/۳	

سرمایه گذاریهای خارجی در بخش صنایع^(۷) برزیل و سهم آن در کل سرمایه گذاریهای خارجی آنکشور

صنعتی حدود ۷ درصد دست یابند. جدول شماره ۱۱ نرخهای رشد سالانه بخشهای مختلف صنعتی در برزیل را نشان میدهد.

کشاورزی
بخش کشاورزی برزیل نیز مانند بخش صنعت، قسمت عمده درآمد را برای این کشور تأمین نموده است و بیشترین نیروی انسانی را پس از بخش خدمات بخود اختصاص داده

نرخ رشد صنایع برزیل در دهه ۱۹۳۰ در مقایسه با بخش کشاورزی از روند رشد کمتری برخوردار بود و از آن پس صنایع آن کشور شروع به توسعه و تنوع نهاد که منجر به افزایش تولید ناخالص داخلی گردید نرخ رشد صنعتی برزیل همزمان با کساد جهانی در دهه ۱۹۷۰ و تشدید آن در اوایل دهه ۱۹۸۰ و فشارهای اقتصادی داخلی، کاهش یافت. در

جدول شماره ۱۱ نرخهای رشد سالانه بخشهای مختلف صنعت در برزیل

واحد: درصد

سال	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	شرح
	-۱/۱	-۱۵/۹	۰/۶	مواد معدنی غیرفلزی
	-۱/۲	-۱/۴	۱۳/۳	ذوب فلزات
	-۱۶/۰	-۱۱/۳	۱۴/۵	ماشین آلات
	۲/۶	-۱۳/۰	۳/۵	تجهیزات مخابراتی و الکتریکی
	-۱/۶	-۸/۸	۸/۴	تجهیزات حمل و نقل
	۷/۴	-۶/۲	۸/۷	مواد شیمیایی
	۸/۹	-۱۰/۹	۱/۳	مواد پلاستیکی
	۱/۰	-۵/۴	۸/۸	مواد دارویی
	۶/۹	۲/۹	۶/۴	کاغذ و خمیر کاغذ
	۴/۰	-۱۰/۳	-۳/۲	منسوجات
	۲/۳	۴/۳	-۰/۹	مواد غذایی
	-۳/۲	-۷/۷	۰/۱	نوشابه
	۱/۹	-۲/۹	۰/۶	توتون
	-۱۰/۸	-۲۰/۲	۱۲/۸	کالاهای سرمایه‌ای
	۰/۴	-۳/۰	۹/۸	کالاهای واسطه‌ای
	۲/۷	-۵/۰	۰/۳	کالاهای مصرفی
جمع کل شامل سایر بخشها	۰/۲	-۶/۳	۶/۰	

است، حدود ۳٪ نیروی انسانی فعال برزیل در این بخش مشغول بکار میباشند. جدول شماره ۱۲، سهم بخشهای مختلف در اشتغال نیروی کار آن کشور را نشان میدهد.

سال ۱۹۸۴ افزایشی در نرخهای رشد سالانه اغلب بخشهای صنعت دیده شد (بهخصوص بخش کائوچو). مقامات برزیلی در نظر دارند که از سال ۱۹۸۶ به نرخ رشد

جدول شماره ۱۲- سهم بخشهای مختلف در اشتغال نیروی کار برزیل

واحد: درصد

شرح	سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲
کشاورزی		۲۹/۹	۲۹/۲	۲۹/۵
صنعت و معدن		۲۲/۷	۱۶/۶	۲۳/۳
تجارت و خدمات		۴۷/۳	۳۵/۷	۴۷/۱
جمع کل شامل سایر بخشها		۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

برزیل بزرگترین تولیدکننده و صادرکننده قهوه جهان است. این کشور همچنین دومین تولیدکننده سویا پس از آمریکا میباشد. مساحت زیر کشت این محصول در دهه گذشته سرعت افزایش یافته است بطوریکه کشاورزان در زمینهای خود (بجای قهوه، گندم و برنج) دانه سویا کشت مینمایند. بعضی گزارشات حاکی از این است که از کیفیت این محصول کاسته شده و کاهش اعتبارات در طی سالهای ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳ اثر نامطلوبی بر روی بخش کشاورزی داشته است. برزیل در سال ۱۹۸۳/۸۴ تقریباً ۲۰ درصد تولید جهانی کاکائو را در دست داشت. آن کشور بزرگترین تولیدکننده نیشکر در جهان و بزرگترین صادرکننده آن به بازار آزاد میباشد. جداول زیر بترتیب میزان تولید، مصرف و صادرات شکر برزیل طی سالهای ۸۵-۱۹۸۳ و تولیدات عمده کشاورزی آن کشور طی سالهای ۸۴-۱۹۸۳ را نشان میدهد.

بخش کشاورزی برزیل در سال ۱۹۷۵ حدود ۵۰ درصد از ارزش کل صادرات آن کشور را در اختیار داشت. در صورتی که این مقدار طی سالهای ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ کاهش یافت و بترتیب به ۳۳ و ۳۴ درصد رسید. در جدول شماره ۱۵ سهم

بخشهای مختلف در بازرگانی داخلی آن کشور نشان داده شده است.

جدول شماره ۱۳- تولید، مصرف و صادرات شکر برزیل واحد: هزارتن

شرح	سال	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵
تولید		۸۸۵۸	۹۰۸۶	۷۸۹۶
مصرف		۵۵۷۳	۵۵۰۳	۵۳۶۰
صادرات		۲۴۶۰	۳۰۱۵	-

جدول شماره ۱۴- تولیدات عمده کشاورزی برزیل واحد: هزارتن

شرح	سال	۱۹۸۳	۱۹۸۴
ذرت		۱۸۷۴۴	۲۱۱۷۴
دانه سویا*		۱۴۵۸۲	۱۵۵۳۷
گندم		۲۲۳۶	۱۸۳۰
قهوه		۳۳۳۰	۲۷۰۶
شکر		۸۸۵۸	۹۰۸۶
پنبه		۱۵۹۹	۲۱۶۱
برنج		۷۷۴۱	۹۰۲۳
سیب زمینی		۱۸۱۸	۲۲۱۰
کاکائو		۳۸۰	۳۴۶
نیشکر		۲۱۶۵۳۴	۲۴۱۵۱۸
لوبیا		۱۵۸۷	۲۶۲۱
توتون		۳۹۵	۴۱۵

* - میزان تولید دانه سویای آن کشور در سال ۱۹۸۵، ۱۷۵۰۰ هزارتن بوده است.

جدول شماره ۱۵- سهم بخشهای مختلف در بازرگانی خارجی برزیل

واحد: درصد

شرح	سال	۱۹۷۵	۱۹۸۰	۱۹۸۳	۱۹۸۴
کشاورزی	۵۱	۳۸	۳۳	۳۴	۳۴
صنعت	۲۷	۴۲	۵۰	۵۴	۵۴
سایر بخشها	۲۲	۲۰	۱۷	۱۲	۱۲
جمع کل	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

نظر دولت جدید این است که بخش کشاورزی نقش اساسی خود را در استراتژی کل کشور، خصوصاً در مقابله با فقر و تورم ایفاء خواهد نمود. جهت ایجاد تمایل در تولید فرآورده‌های قابل صدور دولت با ارائه سیاست تضمین حداقل قیمت، محصولات کشاورزی را تشویق مینماید. همچنین دولت، قانون اصلاحات ارضی سال ۱۹۶۵ را مجدداً فعال نموده است، قانون مذکور به دولت اجازه خرید زمینهایی که مورد استفاده قرار نگرفته باشد را میدهد. در ماه مه ۱۹۸۵ طبق برنامه ملی تقسیم اراضی مقرر شد که در طی سالهای ۸۹-۱۹۸۵، ۱/۴ میلیون مهاجر در چنین زمینهایی و همچنین در زمین‌های دولتی اسکان داده شوند.

مانع عمده در سرراه افزایش عرضه داخلی و جلوگیری از بالا رفتن قیمت‌ها، بی کفایتی سیستم بازاریابی کشور (علیرغم کوششهای دولت قبلی جهت تأسیس بازارهای متمرکزتر) میباشد.

معادن:

تولیدات معدنی در سالهای اخیر، پیشرفت قابل ملاحظه‌ای داشته و درآمد متوسط حاصل از صادرات سنگهای معدنی برزیل بالغ بر ۷۰۰ میلیون دلار بوده است که حدود ۹۵ درصد از این درآمد مربوط به فلزات معدنی مانند سنگ آهن، منگنز، فسفات، قلع، آنتیموان میباشد. جدول شماره ۱۶، تولیدات عمده معدنی برزیل را نشان میدهد.

جدول شماره ۱۶- تولیدات عمده معدنی برزیل

واحد: تن

شرح	سال	۱۹۸۳	۱۹۸۴
آلومینیوم	۴۰۰۷۴۴	۴۵۶۹۲۸	
روی	۹۹۹۱۳	۱۰۶۹۲۷	
مس	۶۳۰۸۳	۶۱۳۳۴	
سرب	۲۰۵۸۱	۲۵۹۸۲	
طلا	۵۴	۵۰	
سنگ معدن آهن (هزارتن)	۸۸۶۹۵	۹۰۰۰۰	
زغال سنگ (هزارتن)	۶۲۷۰	۷۱۵۰	
بوکسیت (هزارتن)	۴۲۱۴	۵۷۸۵	
فسفات* (هزارتن)	۳۲۰۸	۳۸۵۵	
قلع	۱۲۷۴۱	۱۸۵۸۲	

*- تغلیظ شده

در بین تولیدات معدنی آن کشور، سنگ آهن و سپس منگنز از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. ذخایر منگنز برزیل به حدود ۳۶۰ میلیون تن بالغ میشود. صادرات منگنز در سالهای ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ به ترتیب بمیزان ۷۵۸ هزارتن (به ارزش ۳۵ میلیون دلار) و ۸۸۷ هزارتن (به ارزش ۳۷ میلیون دلار) بوده است. محصول بوکسیت آن کشور نیز در نتیجه سرمایه‌گذاریهای جدید از ۴/۲ میلیون تن در سال ۱۹۸۲ به ۴/۹ میلیون تن در سال ۱۹۸۳ و ۵/۳ میلیون تن در سال ۱۹۸۴ افزایش یافت. قطع نیز علاوه بر تأمین مصارف داخلی صادر میگردد. بیشتر حجم تولید این فلز در برزیل، توسط يك شرکت خصوصی برزیلی انجام میشود لکن مقدار کمی نیز توسط شرکتهای خارجی تولید میگردد. میزان تولید طلای این کشور در سالهای ۱۹۸۲، ۸۳، ۸۴ بترتیب ۳۴ تن، ۵۰ تن و ۷۰ تن بوده است. برزیل اکنون چهارمین کشور تولیدکننده طلا (بغیر از کشورهای بلوک شرق) میباشد. میزان ذخایر گاز طبیعی برزیل در سال ۱۹۸۴، ۸۱/۶ میلیارد مترکعب بوده است. ذخایر نفت آن کشور نیز حدود ۲/۱ میلیارد بشکه

بازرگانی:

تجارت خارجی برزیل طی سالهای ۱۹۷۴/۷۷ تا اندازه ای از موازنه و تعادل برخوردار بود ولی در سال ۱۹۷۸، کسری موازنه بازرگانی سریعاً رو به افزایش نهاد، کسری تراز بازرگانی برزیل در سال ۱۹۸۰ به ۴/۸ میلیارد دلار رسید. لکن از آن سال بعد کسری تراز بازرگانی آن کشور کاهش یافت و در سال ۱۹۸۳ برای اولین بار برزیل با مازاد تراز بازرگانی مواجه گردید. جداول شماره ۱۶، ۱۷، ۱۸ بترتیب بازرگانی خارجی برزیل، اقلام عمده تجارت خارجی آن کشور و طرف های عمده تجاری برزیل را نشان میدهد.

برآورد میشود. جدول ذیل میزان تولید و واردات نفت خام برزیل را نشان میدهد.

سیاست دولت در بخش معدن شامل سرمایه گذاری خارجی جهت تولید مواد معدنی برای صادرات و جانشین نمودن واردات و اثر مثبتی که این امر در تراز پرداختها دارد، میباشد. سیاست دولت برزیل در خصوص صدور مواد معدنی مبتنی بر پالایش و تصفیه آن قبل از صدور است. بنابراین احتمال ایجاد تغییراتی در قانون معدن آن کشور، در آینده نزدیک، جهت گسترش سرمایه گذاریهای محلی وجود دارد. پراهمیت ترین پروژه در دست اجرای برزیل، مجتمع معدنی کاراجاس میباشد که در ۱۹۸۵/۸۶ بکار خواهد افتاد. این مجتمع بمنظور توسعه صادرات و جانشین نمودن واردات برنامه ریزی شده است، سنگ معدن، آهن، بوکسیت و منگنز، طلا، قلع، نیکل، مس را صادر خواهد نمود.

جدول شماره ۱۷- میزان تولیدات و واردات نفت خام. برزیل

شرح	سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴
تولید (هزار بشکه در روز)		۱۸۷	۲۲۰	۲۶۸	۳۳۹	۴۷۴
واردات	مقدار (هزار بشکه در روز)	۸۶۹	۸۴۵	۷۹۸	۷۲۹	۶۴۹
	ارزش (میلیون دلار)	۹۳۷۰	۱۰۵۹۹	۹۵۶۶	۷۸۲۴	۶۷۴۹

بازرگانی خارجی برزیل جدول شماره ۱۸ واحد: میلیون دلار

شرح	سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴
صادرات		۲۰۱۳۲	۲۳۲۹۳	۲۰۱۷۵	۲۱۸۹۹	۲۷۰۰۵
واردات		۲۴۹۶۱	۲۴۰۷۹	۲۱۰۶۹	۱۶۸۰۱	۱۵۲۱۰
تراز بازرگانی		-۴۸۲۹	-۷۸۶	-۸۹۴	۵۰۹۸	۱۱۷۹۵

واردات برزیل				صادرات برزیل			
۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	شرح سال	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	شرح سال
۶۲۸	۷۹۶	۱۰۰۲	کالاهای مصرفی	۲۵۸۲	۲۰۷۸	۱۸۵۸	قهوه
۳۳۲۶	۳۵۲۱	۴۶۶۴	مواد اولیه	۱۵۹۰	۱۵۲۰	۱۸۴۷	سنگ معدن آهن
۶۷۲۰	۸۶۰۷	۱۰۴۵۷	مواد سوختی و روغن موتور	۱۴۰۱	۱۰۹۳	۱۱۹۲	ماشین آلات
۱۹۶۰	۲۵۰۵	۳۲۷۲	کالاهای سرمایه‌ای	۱۳۴۱	۱۴۴۶	۱۷۱۸	تجهیزات حمل و نقل
۱۲۶۳۴	۱۵۴۲۹	۱۹۳۹۵	جمع کل شامل سایر کالاها	۲۷۰۰۵	۲۱۸۹۹	۲۰۱۷۵	جمع کل شامل سایر کالاها

کشورهای عمده صادرکننده کالا به برزیل				کشورهای عمده واردکننده کالا از برزیل			
**۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	شرح سال	**۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	شرح سال
۴۰/۴	۴۲/۰	۴۴/۸	اوپیک	۲۸/۱	۲۳/۱	۲۰/۰	آمریکا
۱۶/۱	۲۳/۱	۲۰/۰	آمریکا	۲۳/۰	۲۶/۰	۲۷/۰	بازار مشترک
۱۲/۶	۱۲/۱	۱۲/۶	بازار مشترک	۹/۱	۹/۲	۹/۴	اوپیک*
۴/۰	۳/۶	۴/۵	ژاپن	۵/۶	۶/۵	۶/۴	ژاپن
۳/۷	۳/۲	۲/۳	کانادا	۵/۲	۶/۶	۵/۹	کومکون
۲/۱	۲/۸	۳/۲	افتا*** (EFTA)	۲/۸	۲/۶	۲/۴	افتا*** (EFTA)
۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	جمع کل شامل سایر	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	جمع کل شامل سایر

* - کشورهای ونزوئلا و اکوادور نیز جزء کشورهای عضو اوپک در نظر گرفته شده است.
 ** - آمارها مربوط به ژانویه - نوامبر میباشد.
 *** - منظور European Free Trade Association (اتحادیه بازرگانی آزاد اروپائی) میباشد.

بطور کلی سیاست بازرگانی برزیل مبتنی بر تأمین ارز برای واردات از طریق تشویق و ترغیب صادرکنندگان است. جهت تشویق صادرات، سیاستهایی از جمله تخفیفهای مالیاتی اتخاذ گردیده که از آن جمله معاف نمودن شرکتهای صادراتی شرکت کننده در نمایشگاههای بازرگانی از پرداخت مالیات، حذف مالیات بر کارمزد بانکها در مبادلات ارزی میباشد. بعلاوه کلیه مواد اولیه وارداتی مورد نیاز جهت ساخت کالاهای صادراتی از پرداخت حقوق گمرکی معاف هستند.

فهرست مأخذ

1. Quarterly Economic Review about Brazil, Annual Supplement, 1985 -
2. IFS - March 1986 -
3. Brazil - Medium Term Policy Analysis - World Bank, 1985 - Page 12
4. ILO - Yearbook of Labour Statistics, 1985

۵- مروری بر اقتصاد بازرگانی کشورهای جهان - مورخ دیماه ۶۳ - وزارت نفت - اداره تحقیقات بازرگانی و توسعه منابع داخلی.

جمعبندی مشکلات و راه‌حلهای تعاونیها اعم از داخلی یا خارجی عبارتند از:

بقیه از صفحه ۹

الف: تعدد مراکز واگذار کننده کالا و کارشکنی برخی از آنها.
 ب: عدم شناخت واقعی برخی از مسئولین و حتی خود اعضا از ماهیت تعاونیها و عدم آموزش عمومی تعاون.
 ج: فعالیت روزافزون نمایندگیها و واحدهائی که در مقابل تعاونیها قرار دارند.
 د: عدم رغبت نیروهای کارآمد و متعهد برای مشارکت در امور تعاونیها.
 ه: تحمیل کالا به تعاونیها در برابر کالاهای مطلوب و رقابت ناسالم برخی عناصر سود جو خارج از تعاونی با بعضاً در داخل تعاونی.
 تا اینجا مشکلات مهم تعاونیهای مصرف محلی و کارمندی را مورد بحث و بررسی قرار داده و با استنباط از نظارت مردم و مسئولین ذیربط پیشنهادات سازنده و مفیدی در این خصوص آورده شد، با امید باینکه با اقدامات همه جانبه دست اندرکاران تعاونی و مسئولین بتوان تصمیماتی اساسی در زمینه تقویت تعاونیها اتخاذ گردد.

پاورقیها

(۱) - تنها حدود ۱۳ درصد احتیاجات نفتی برزیل از منابع داخلی تأمین میشود.

2- Crozado

3- Croziero

۴- در حال حاضر با توجه به این تغییر، برابری هر دلار برحسب کروزادو معادل کروزادو ۱۳/۷۷ = دلار میباشد و توضیح اینکه در سال ۱۹۶۷ نیز دولت وقت برزیل، پول آنکشور را از کروزیرو به کروزیرو جدید تبدیل نمود که معادل یک هزار کروزیرو قدیم بود و هر ۲/۷۰ کروزیرو جدید نیز معادل یک دلار تعیین گردید.

۵- ایران در سال ۱۹۸۳ بمیزان ۵۴۵۹۷۶ تن فولاد از برزیل خریداری نمود.

۶- شامل صنایع استخراجی

7- Plano Nacional de Reform